

Spolupráca v územnom plánovaní

Intenzívna spolupráca nemeckých, českých a slovenských odborníkov z oblasti vedy, školstva i riadiacej sféry pod patronátom nemecko-česko-slovenského pracovného spoloočenstva **Akademie für Raumforschung und Landesplanung (ARL)** v Hannoveri prebieha už 5 rokov. Táto Akadémia pre výskum priestoru a územné plánovanie, založená r. 1946, je nezávislou verejnoprávnou inštitúciou s celonemeckou pôsobnosťou a medzinárodnou orientáciou. Na jej práci sa v súčasnosti zúčastňuje viac ako 500 odborníkov z oblasti územného a regionálneho plánovania a urbanizmu, ekológie, krajinného plánovania, environmentalistiky, poľnohospodárstva, práva, ekonómie a verejnej správy, geografie, kartografie, architektúry a pod..

Aktivity ARL sa orientujú na problémy prírodných priestorových daností, ekológie a plánovania v oblasti životného prostredia, priestorovej a sídelnej štruktúry, infraštruktúry, regionálneho plánovania, rozvoja sídelných útvarov, územného plánovania a na európsku spoluprácu v oblasti priestorového vývoja.

Nemecko-česko-slovenské pracovné spoločenstvo (DCSAG) je jedným z vedeckých grémií akadémie, pozostáva zo zástupcov všetkých partnerských strán (spolu má 24 členov).

Účasť Slovenska na aktivitách ARL je pre našu odbornú sféru všestranným prínosom. Dostáva sa jej možnosť mimoriadne účinným spôsobom získavať najnovšie poznatky o európskych trendoch rozvoja územia a regionálnej rozvojovej politiky a konfrontovať ich s podmienkami u nás. Slovensko má už troch členov – korešpondentov ARL. Snahou slovenských členov DCSAG je zahrnúť do činnosti tohto spoločenstva

čo najširší okruh odborníkov, najmä z vedeckovýskumnej, univerzitnej, ale aj riadiacej a aplikačnej sféry.

Z doterajších 7 zasadnutí DCSAG sa dve uskutočnili u nás – v Bratislave a na východnom Slovensku.

Okrem základných aktivít DCSAG, spočívajúcich predovšetkým vo výmene informácií a skúseností, ako aj vo výmene názorov o priestorových priemetoch procesov európskej integrácie, prebieha v rámci dlhodobějších projektov príprava **nemecko-česko-slovenského terminologického výkladového slovníka**, ktorý by mal vyjsť do konca tohto roku a **prvá etapa výskumného projektu venovaného indikátorom ekologicky únosného komplexného priestorového rozvoja**.

Terminologický výkladový slovník by sa mal stať súčasťou edície dvoj- až trojjazyčných mutácií výkladových slovníkov z oblasti urbanizmu a územného plánovania. Prvý z tejto edície, nemecko-poľský slovník, vyšiel pred necelým rokom. Pripravovaná základná nemecko-česko-slovenská mutácia bude v blízkej budúcnosti doplnená o špecifickú rakúsku terminológiu.

Vydanie terminologického výkladového slovníka je o to významnejšie, že je prvý tohto druhu v našom prostredí.

Druhý z projektov dlhohodobej spolupráce je zameraný na zabezpečenie ekologicky únosného komplexného priestorového rozvoja s dôrazom na rozvoj regionálnych štruktúr osídlenia. Na aktivity DCSAG budú napojené konkrétne výskumné projekty a bilaterálna spolupráca jednotlivých vedeckovýskumných pracovísk a projektových inštitúcií na Slovensku.

Osobitnú pozornosť venuje DCSAG výchove a koncepcii odbornej prípravy špecialistov z oblasti ur-

banizmu a územného plánovania. Zasadnutie DCSAG, ktoré sa bude konať na jeseň tohto roku v Brne, má byť venované práve tejto problematike. Ako uviedol prezident ARL, pán Viktor Frhr. von Malchus, na tlačovej besede ARL v Bratislave, spoločným cieľom DCSAG je okrem iného koordinácia a zvýšenie kvality urbanistického vzdelávania. V tomto kontexte privítal iniciatívy na vytvorenie Inštitútu urbanizmu na STU ako multidisciplinárnej vzdelávacej ustanovizne. Považuje to za mimoriadne aktuálne a prínosné a projekt všetranne podporí. ARL je iniciátorom myšlienky založenia Európskeho inštitútu priestorového rozvoja, ktorý by umožnil užšiu spoluprácu v širokej škále problémov, v súčasnosti už prekračujúcich hranice jednotlivých štátov. Nejde len o problematiku spolupráce v cezhraničných regiónoch, ale o mnoho ďalších ekologických, ekonomických, kultúrnych a iných aspektov, ktorých komplexné zohľadnenie a riešenie je predpokladom harmonického vyváženého rozvoja európskych priestorových štruktúr.

Ponovom treba preskúmať problematiku zvláštnych politických i prírodných podmienok v strednej Európe, ktoré sú dané východo-západným pásmom malých štátov (ich častí) opierajúcich sa o Alpy a Karpaty (Švajčiarsko, Rakúsko, Slovensko, karpatská časť Ukrajiny) a severo-južným usporiadaním štátov (Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Slovensko, Česko, Rakúsko a štáty južnej Európy), tvoriacich určité prechodné územie medzi západoeurópskymi a východoeurópskymi veľmocami. Sú to bariéry, či katalyzátory európskeho rozvoja? Odpovede na tieto otázky prinesie až čas. Avšak už dnes musia byť odborníci pripravení na riešenie s nimi spojených problémov. Nedá sa to bez širokej medzinárodnej spolupráce, pre ktorú je táto iniciatíva príkladom.

Maroš Finka